

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĚ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

○ seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorii nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 135.

Joi 2 (14) Augustū

1884.

Brașovū în 1 (13) Augustū.

Încă n'amū eșitū din așa numita „stagiune mōrtă“ și au și începutū sē circule totū felulū de sciri menite de a deșteptā îngrijirile pacinilor cetățeni din statele bētrēnei Europe. Se vorbește ērāși de emisari revoluționari ruși, cari ar cutrierā peninsula balcanică; se ȝice cā întrevederea împēraților la Ișl, care de astādātā a datū locū celorū mai cutezate combinațiuni politice, va fi urmatā acum de-o întâlnire a principelui de Bismarck cu ministrulū nostru de esterne, comite Kalnoky la Friedrichsruhe, și însāși foile, ce-și ieau inspirațiunile din birourile ministeriului de afaceri străine dela Viena, se silescū a dā acestei întâlniiri proiectate o deosebitā importanță. C'unū cuvētū, dēcā este ca sē credemū scirilorū celorū mai nouē răspāndite dela Viena și dela Berlinū, lumea diplomaticā pare a fi profundū agitātā de cele ce se pregātescū în secretū.

Oficioșii noștri, se înțelege, descriu tōtā mișcarea acēsta de după culise ca o acțiune, ce are de scopū numai și numai susținerea păcii, dēr ori cātū de solemnele declarațiuni ar face astāđi, nimenea nu le mai crede. Ba, neîncrederea în durabilitatea păcii este atātū de mare și generalā, încātū dēcā cineva vorbește de unū planū, ce și l'a croitū pentru viitorū, obișnuiesce a introduce vorbirea sa cu cuvintele: „Dēcā nu vomū avē rēsboiu la primāvērā, voiū întreprinde asta și asta.“

Și cine pōte scī mai bine decātū oficioșii noștri dēcā vomū avē sēu nu rēsboiu la primāvērā? Őre nu ei sunt fericiți, cari mai au parte de cāte o sfirmiturā ce cade dela mēsa, la care pēdū marii potențați și diplomați, cari conducū destinele lumii? Ei bine, acești oficioși ne asigurā, cā pace vomū avē, cāci totū ce se lucrēzā, numai pentru draga pace se lucrēzā. Chiar și întâlnire proiectatā a prințului Bismarck cu comitele Kalnoky n'are altū scopū, decātū alū susținerii păcii europene.

S'a ȝisū cā alianța dintre Austria și Germania a fostū încheiatā la 1879 pe cinci ani. Prin urmare în anulū acesta ea urmā se fie reînōitā sēu sē înceteze. Unii au cređutū cā întrevederea prințului Bismarck cu ministrulū Kalnoky are de scopū reînōirea tractatului de pace. Oficioșii ne spunū acum, cā nu este de lipsā a se mai reînōi alianța, cāci acēsta s'a întâmplatū deja anulū trecutū.

Scimū de altā parte, cā alianța austro-germanā a fostū declaratā tot-dēuna ca o alianță pentru conservarea păcii, fără de scopuri ofensive. Prin urmare reînōirea ei, ce s'a întâmplatū înainte cu unū anū, a trebuitū se asigure și mai departe pacea, încātū adecā acēsta depinde dela Germania și Austro-Ungaria.

Sub asemeni împrejurări nu înțelegemū ce scopū mai pōte avē o întâlnire nouē între Bismarck și Kalnoky.

Organulū oficiosū „Die Presse“ din Viena încercā a ne esplicā importanța întrevederii între a ministrilorū ambelorū împērați, dēr ne lāsā în aceeași nedumerire. „Acēstā întrevedere“ ȝice „Presse“ — are de scopū a constatā cā înțelegerea austro-germanā va durā și pe viitorū.

Mai era de lipsā o asemenea constatare? De ce și pentru cine?

Mai departe ne spune fōia oficioșā, cā întrevederea lui Bismarck și Kalnoky mai are de scopū stabilirea unui perfectū acordū în privința mijlōcelorū și a țintei, ce trebuie sē o urmārescā politica esternā iubitorē de pace a ambelorū împērați.

Nici asta n'o înțelegemū. Cum s'a pututū ca alianța între Germania și Austro-Ungaria se esiste de cinci ani, și se fie reînōitā, pōte ērāși pe cinci ani fără ca cabinetele din Berlinū și Viena se fie în deplinū acordū asupra scopurilorū și mijlōcelorū politica lorū esteriore?

Mărturisimū, cā nu înțelegemū ce noimā mai potū avē atātea întrevederi dēcā e vorba numai de pace și de defensivā. Trebuie prin urmare cā sunt în jocū și planuri, cari potū se schimbe fōia și se trecā în ofensivā. Unde se amestecā d. Bismarck, acolo anevoie se resolvā lucrurile în deplinā liniște.

Ca semne esteriore, cari sprijinescū bănuelile nōstre, potū fi considerate faimetele despre rēcirea relațiunilorū cu Italia și despre o nouē expedițiune de emisari ruși în Bosnia și Herțegovina.

Nu se va pune dēr în contradicere cu actualitatea nimenea, care va începe conversațiunea cu cuvintele: „Dēcā nu vomū avē cumva rēsboiu la primāvērā...“

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alū „Gaz. Trans.“)

Pesta, 13 Augustū. — Eri comisiunea tehnicā polițienescā a vizitatū gara căii ferate a statului. Resultatul e fōrte bunū. Comunicațiunea se va deschide hotāritū la 16 Augustū.

Agram, 13 Augustū — În călētoria întreprinsā la grānițele superiōre, Banulū a fostū primitū pretutindenea dela Gospici până la Petrovsello cu celū mai mare entusiasmū și adorațiune.

Paris, 13 Augustū. — În cele din urmā 24 de ore s'au ivitū în Marsilia 11 casuri mortale de colerā, ēr în Toulon nici unulū.

CRONICA ȐILEI.

Astā sērā, musica orașului va cāntā în grādina „La leulū de aurū“ din Blumēna.

Māne Joi, în 14 Augustū, musica orașului va dā o seratā-concertū în grādina hotelului „Pomulū verde“, sub conducerea māiestrului ei d. A. Brandner.

Ni se scrie din comuna Intorsura-Buzēului, cā locuitorului Nicolae Bularca i-a fētātū o vacā cinci viței, toți bine desvoltați și mari, dar însă toți morți. Chinurile vacii au duratū vr'o 4 ore.

Totū de acolo suntemū informați, cā în nōptea spre 30 Iulie a cāzutū o brumā, care a stricatū tuturorū plantelorū gingașe.

Proprietarulū domeniilorū din Radnot și Tērnava are de gānd se vēndā moșiile sale. După cum se vor besce domeniulū după Tērnava cu 350,000 fl., ilū va cumpērā archiepiscopia romānā din Blașū, ēr pe celū din Radnot ilū va cumpērā d-lū Schossberger cu 1,200,000 fl.

În scōla militarā din Sibiu s'au primitū mai ȝilele trecute 14 tineri romāni. „Kolozsvari-Köszlōny“ întrebā cā nici acuma nu ne vomū îndestulī? — Ii rēspondemū, cā scōla militarā din Sibiu nu este ungurēscā și nu

pōte întrebā decī dāndu-și aerulū unui îndurătorū stāpānū. Vorba ceea: De închizi dracului ușa, sē bagā pe ferēstrā în casā.!

Poliția din Pesta a isgonitū din orașū 15 persoane, între care mai mulți ȝileri, căți-va industriași și comercianți și unū studentū, care e isgonitū pentru ȝece ani. Alți 29 de indiviđi au fostū trimiși în comunele lorū.

Din Serajevo se scrie unei foi din Pesta, cā șese emisari ruși au plecatū prin Serbia în Bosnia și Herțegovina. Ei sunt provēduți cu pașapōrte în regulā și cālētorescū ca corespondenți de ȝiare. Doi din ei ar fi oficeri ruși concediați, ēr ceilalți doi oficeri activi.

Aceiași fōiā raportēzā, cā la 27 Iulie, 15 hoți conduși de unū gendarmū indigenū desertatū, în uniformā, au comisū unū mare furtū în Jelecl, unū satū spre vestū de Focēa, din provinciile ocupate.

În nōptea spre 10 Augustū, peste Pesta s'a descārcatū cu violență unū nuorū, ținēndū plōia mai multe ore și causāndū pagube însemnate. Nici chiar trenulū n'a pututū merge, din causā cā linia a fostū inundatā. Mai multū de 70 de case au fostū dērimate și parte mare duse de valuri. Și-au perdutū viața în valuri 14 persoane, între care o femeia bolnavā cu 4 copii ai sēi, și unū bāiatū de 15 ani, care îngrijea de unū copilū încă în fașe.

Carolū Eōtvōs a scrisū o carte de unū cuprinsū mai mare despre procesulū lui Tissa-Esslar. Cartea va apărea încă în decursulū anului curentū. Manuscriptulū se aflā în mānile unorū traducētorū, de vreme ce va apărea deodatā în trei limbi: maghiarā, germānā și francesā în Budapesta, Viena și Paris.

Fōia oficialā a Bosniei anunță, cā în Serajevo a fostū numitū avocatū pentru țerile ocupate mohamedanulū Irssuff Beg Filipović. Filipović este celū dintāitū avocatū mohamedanū în Bosnia. Irssuff Beg de astfelū stetea în mare cinste și vazā pentru cunoscințele sale juridice și în vremea, cāndū provinciile erau sub stāpānirea turcēscā.

Duminecā, comitetulū pentru zidirea teatrului naționalū cehū și-a ținutū adunarea generalā sub președintā lui Rieger. Deficitulū neacoperitū, ce s'a făcutū prin clādirea așa de repede a teatrului, este de 125,000 fl. Pentru acoperirea lui adunarea a hotāritū, sē mai facā unū apelū cātrā poporulū cehū. În acestū teatru nu se vorū putē jucā, decātā numai piese cehe și slavone.

„Presse“ anunță, cā întrevederea dintre prințulū Bismarck și comitele Kalnoky va fi în Friedrichsruhe în sēptāmāna viitorē.

Dupā informāriile ȝiarului „Academie“ descoperirile lui Schliemann în Tiryns suntū de o mare importanță. Clādirile descoperite de Schliemann suntū douē temple și unū palatū. Intocmirea, mārimea și pozițiunea lorū se asemēnā de minune cu acele ale palatului și ale templelorū cetăței a doua preistorice din Hissarlic și astfelū ajutā sē se hotārascā data celorū din urmā. Lāsāndū afarā icōnele de pe pāreți, antichitāțile din Tiryns trebuie sē fie mai vechi, decātū cele dela Micene, de vreme ce afarā de vasele vechi de pāmēntū, ce s'au ȝăsitū sub ele, s'a mai desgropatū și o mare mulțime de unelte obsidice.

Unū autorū dramaticū, Dumaisne a datū unū manifestū, prin care provēcā pe toți locuitorii țerei sē-i comunice istoria vieței lorū. Cei cari i oferū subiectū pentru o comedī vorū primī o miū de franci dreptū premiu, ēr cei cari ii vorū dā unū subiectū de tragedīā douē mii de franci.

Prințulū Victorū Bonaparte a sositū în Ișl, însoțitū de marchisulū Lavalette.

Se scrie din Petersburg, că teatrul de veră din Tomsck, în Siberia, a ars total. Se crede, că focul a fost pus de un exilat politic. Paguba este foarte mare. La stingere s'au nenorocit mai multe persoane.

Congresul internațional al medicilor s'a întrunit în Copenhaga la 10 August în prezența familiei regale danese, a regelui și reginei Greciei, a ministrilor, a presidiului camerei și a capilor autorităților. Intre participatorii congresului sunt 350 de Daneși, 150 Svediani, 100 Norvegieni și 800 de alte națiuni. Președinte s'a ales profesorul Panum, care a binevenat congresul. Profesorii Paget, Virchow și Pasteur i-au mulțumit pentru cordiala primire.

Congresul, ce era să se reunească în Hamburg pentru codificarea dreptului ginților, la care era să participe diferite ilustrații juridice din toate țările, sa amănât pentru anul viitor, din cauza inconvenientelor, ce presintă voiajul prin carantinele decretate pre-tutindenți.

»Vossische Zeitung« a primit o telegramă, în care i se comunică, că poliția din Hamburg a făcut o importantă descoperire. La 8 August seara, poliția a vizitat vaporul englez »Elisabeth«, care ancorază în acel port, și a găsit un număr de scrisori anarhiste tipărite în Polonia rusescă, o listă de membri anarhști germani, precum și un pachet cu dinamită și bombe explozibile. Patru marinari, cari au fost arestați, au mărturisit, că mai mult timp au mijlocit comunicațiunea între anarhști englezi și germani. Totodată marinarii au spus, că aparțin unei societăți anarhiste din Hull.

»Freeman Journal«, ce apare în Dublin, anunță că s'a trimis o circulară către toate stațiunile polițienesci irlandeze, cumcă un preot catolic e pe drum de la America spre Europa și e unul din cei mai periculoși emisari ai comitetului veghiător al »Invincibililor.« Preotului i s'ar fi incredințat o misiune senzațională. Poliția îl pândesc, că se pună mâna pe el.

Se telegrafiază din Cairo, că statul maior general pregătește o expedițiune, la care vor lua parte 4000 de oameni, trupe engleze și egiptene. Expedițiunea va porni pe apă spre Dongola, de unde își va continua marșul prin pustiă către Chartum.

Din Petruburg su telegrafieză, că a sosit acolo oficerii germani austro-ungari și francesi trimiși spre a lua parte la manevrele rusești.

Biurul »Reuter« susține scirea, că Kelung a fost bombardat de Francesi cam o oră, distrugându-i-se fortificațiunile. Trupele chineze s'au retras. Perderile nu se cunosc încă.

»Temps«, dice, că Franța nu va părăsi insula Formosa din apele Chinei, până ce nu i se va plăti din partea Chinei despăgubirea de război.

ROMÂNII ȘI UNGURII.

»Diarul «Carpații», ce apare în Craiova, se ocupă în numărul său de fond de la 29 Iul. de înjurăturile murdare, aduse de presa maghiară memoriei lui Horia și Cloșca, și prin urmare națiunii române întregi, după cum au și obiceiul reprezentanții ideilor civilizațiunii maghiare. Dacă presa ungară și-a mai moderat în cât-va glasul, acesta se datorește răspunsului bărbătesc, ce ea a întâmpinat la majoritatea Românilor.

»Astfel fac în totdeauna simpatici noștri vecini, în toate cestiunile de vitalitate pentru națiunea română de sub stăpânirea lor. Când situațiunea, din cauza numărului prea mare al Românilor și unirii puternice, ce se înrădăcinează pentru aceștia, devine mai accentuată, »voinicșii« noștri vecini fără nici un scrupul, fără nici o rușine, se schimbă de îndată la față; ceea ce îi face ca la începutul verii cărei idei, se inventeze toate calomniile posibile, se urmeze toate armele și la urma urmelor »nolens volens« — se calmeze.

Acastă calmare însă este numai aparentă, căci în realitate, pre sub ascuns, la fie-ce ocaziune caută a mări apăsarea și a îndoi suferințele celor, cari se opuseseră vederilor lor; dar și această procedură va lua sfârșitul, ce trebuie se aibă, sfârșitul inevitabil și temut de apăsător, pre care însă nu-l va pute încungiura, căci a înaintat prea mult.

La vorbele Maghiarilor, cari dică, că Români de sub stăpânirea lor nu sunt apăsăți, dându ca probă despre acesta faptul, că Români nu au dat înapoi, nu au succombat, »Carpații« răspund, că niciodată ei nu vor succomba, ori cât de mare ar fi vrășmașia Ma-

ghiarilor, care nu inspiră, decât dispreț. Ce privesc libertatea, cu care așa de mult se laudă Maghiarii, diarul craiovenu dice, că libertate n'are nici Maghiarul, necum Românul, apoi își exprimă siguranța, că Români își vor îndoi forțele pentru susținerea naționalității lor, amenințată de jugul barbar!

TABORUL PARTIDEI JUNE CEHE.

La »taborul« aranjat de partida jună cehă pe muntele Lipan au luat parte vre-o două mii de persoane. După ce președintele a arătat scopul meetingului — desbaterea propunerii lui Kwizala cunoscute și pomenite și într'unul din numerii trecuți ai »Gazetei« — lua cuvântul deputatul Tișler. Elu dice, că propunerea lui Kwizala, nu are însemnătate numai pentru Boemia, ci pentru întreaga Austriă. Propunerea a fost admisă în anul trecut de clubul Cehilor din dietă și numai Rieger și Zeithammer au votat în contra ei. Propunerea o numesc oratorii dreptă și etică, și apoi — trecând la »nemoralul« scop al »Schulvereinului« german — dice că e de lipsă a face o lege pentru ferirea copiilor de »ogiri spirituale.« Propunerea lui Kwizala nu este nouă; acum sunt douăzeci de ani, Venzig a făcut o asemenea propunere în dieta Boemiei, care o a respins. Tișler spune că, propunându apoi Clam-Martinitz în clubul deputaților cehi introducerea limbii germane ca studiu obligat în școlile cehi, deputații au fost gata a primi propunerea lui Kwizala, doi numai s'au opus. (Strigăte: Cine sunt aști doi!) Tișler: unul e Zeithammer. (Str.: Rușine săi fie! Pfui!). Sfirșind cuvântarea sa, Tișler indemnă pe alegători, să însărcineze anume pe deputații lor, să lupte pentru primirea propunerii lui Kwizala. Nobilii ce i sunt potrivnici, vor deschide în sfârșit ochii și nu vor mai lucra așa, ca să li se potă da numele de dușmani ai poporului Ceh.

Dr. Eduard Gregr vorbi cu cea mai mare înverșunare împotriva »Schulvereinului«, căruia îi atribue desnaționalizarea nămului ceh și tendințe dușmănoase. Elu dice, că dacă se pedepsesc de tribunale pesevenchele, ce seducă fetițele, de ce să nu se facă și legi pentru »pesevenchii Schulvereinului« german. Prin aceea, că copii cehi se duc la școlile germane, se fac anarhști, și vagabunzi — nepropoveduindu-li-se dragostea de patriă. Dacă Boemia va fi germanisată, apoi ușor va pute mai târziu se fi ruptă de Austria și încorporată la un alt stat. Gregr sfârși cu vorbele: »Impăratul nostru se ne apere, să apere naționalitatea nămului ceh, pentru ca și el să potă lupta pentru stat în vreme de nevoie și de pericol.«

Adunarea a luat apoi o rezoluțiune, prin care deputații sunt provocați, să se întrepună pentru propunerea lui Kwizala și să caute, să pună stavilă tendințelor și lucrărilor »Schulvereinului«, ce stă sub scutul guvernului actual, care este sprijinit de deputații cehi.

MANIFESTAȚIUNI ÎN BELGIA.

Am amintit, că proiectul de lege a școlilor, făcut de guvernul clerical, și intențiunea acestuia de a intra în relații diplomatice cu curia papală, a produs o agitațiune în tota Belgia și poporul a făcut manifestațiuni în contra guvernului.

O telegramă din Bruxela spune, că manifestațiunea liberală, la care au luat parte 20,000 de persoane din toate clasele populațiunii din Bruxela, a fost foarte simpatice salutată. Toți purtau flori »Centaurea«, simbolul partidei liberale.

Independenții și clericali au făcut și ei o contra-manifestațiune, la care abia au luat parte vre-o 5000 de persoane. Populațiunea i-au primit cu fluerături și cu strigăte batjocoritoare. Ministrul de justiție Woete, care eșise în balcon și fusese aclamat de independenți, fu deasemenea fluerat de public, care i-a adresat cuvinte batjocoritoare. Garda cetățenească a fost în continuu sub arme, er trupele consemnate.

O altă telegramă totu din Bruxela comunică, că comandantul de divisiă Vandersmissen a pedepsit cu arest de opt zile pe un oficer, fiind că Mercuri, în săptămâna trecută, satisfăcuse cererei guvernatorului de Brabant, care ceruse trupe pentru apărarea camerei, fără ca acesta să se fi făcut conformu legii.

CORESPONDINȚA NOSTRĂ DIN COMITATE.

Cristurului seculesc, în 8 August 1884.

Nu este lucru mai păgubitor, decât atunci când învățatorii unei națiuni nu pot trăi în iubire frățescă. Nu este mai trist lucru, decât ca noi învățatorii români să nu ne putem înțelege cum trebuie să se înțeleagă fiii unei și aceleiași națiuni.

Învățătorii români adunați la cursul suplitoru de limba maghiară impusă de lege, înțelegându-și importanța chemării și datorința de Români ce-o au, înființară cu mult tact și zel o mică societate, pe timpul câtu va

dură cursul memorat. Societatea, ca să-și potă duce treburile bine, și-a ales un președinte, un vice-președinte și doi notari.

Biurul ales împreună cu membri societății au parcurs toate lucrurile în ordine bună, ținându-se unele disertațiuni și lecțiuni din sfera pedagogică, și consultându-le unul cu altul. Însă durere, că iată un domn Moise Frățilă învățător în Sălișce, îndată ce sosi în mijlocul nostru, începă a băga zizanii între învățători atinându-se de confesiune și dicend că membrii gr. cat. din birou nu-s în stare a ne conduce, fiind-că ei n'au Reuniuni învățătoresci, și prin urmare nu pot stă față cu noi, nici că sunt în stare să conducă o Reuniune. Un alt domn, Bărsan, asemenea a vorbit în mod desprețitoru despre birou.

D-lu M. Frățilă dice: Vă voi învăța eu! și se sciă că sunt trimis din partea referentului consistorialu din Sibiu. Până acum nu v'am spus-o, însă acum v'o spun francu.

Domni de mai sus băgară o certă grozavă în inimile învățătorilor. În fine eșiră cu vre-o câți-va învățători din societate, exprimându-se că nu vor mai frecventa ședința, până vor fi greco-catolici în birou. În ședința următoare, eră veniră în societate unde au fost primiți cu brațele deschise; fiind că suntem toți o națiune, și noi ca fii ei trebuie să ne iubim unul pre altul, căci:

»Unde-să doi puterea crește
Și dușmanul nu sporesce!«

Îndeșertu, că respectivii domni, în loc de a se împăca, erăși se apucară de certă. Pote-că le-a fost scopul, să fie aleși în birou. Și dacă d-lu Frățilă e învățător în Sălișce — de aci nu urmăz încă, că trebuie să fie președintele societății. Apoi dacă d-lor u aspirat a fi aleși în birou, atunci să se fi purtat de modelu, și prin acesta ar fi putut argumenta că merită a fi respectați din partea învățătorilor.

Der densesi, vădend că nu-și pot ajunge doritul scopu, ni-au provocat pe noi învățătorii gr. or. ca să ne rumpem din societate, și încă într'unu sgomotu încălă au aiergat profesorii și directorul de la colegiul unitar, ca să asculte certa și ura ce era între noi. D. Frățilă ne dice că, dacă nu ne vom separa de ceilalți, ne va arăta Veneratului consistoriu, fiind-că D-sa s'a exprimat, că »aici eu ocupu locul referentului de la Sibiu.«

Și prin astfel de apucături desbinându-se învățătorii, a formatu o societate deosebită gr. or. unde d-lu Frățilă fu ales președinte și d-lu Bărsan vice-președinte.

Astfelu avem acum două societăți, căci nici ceilalți nu vor părăsi societatea croită de la începutul cursului, și prin urmare vom fi două străiși gole.

Nu înțelegu de ce noi învățătorii unei națiuni se nu putem trăi în frățietate vre-o șese săptămâni, după dăsa poetului.

Eu și-tu frate, tu-mi ești frate
În noi doi un sufletu bate!

Nu-mi vine a crede, că veneratul nostru consistoriu din Sibiu să fi însărcinat p'unu astfel de om spre a cerceta cursul de limba maghiară, ca trimis al lui. Nu cred, ca aserțiunile d-lui Frățilă să fie adevărate. Și dacă sunt adevărate imi pare foarte rău, că d-sa îndată ce sosi în mijlocul nostru a început a băga intrigi referitoare la confesiuni, par-că acum ar fi seculu, în care să ne disputăm asupra confesiunilor. Și dacă respectivii domni presupun, că posedu mai multă cultură, ca alții, atunci a trebuit ca densesi să premiege cu exemplu și să însule încredere și curagiu în frații învățători, argumentându-le, că noi suntem o națiune mult cercată, și că numai prin unire vom pute învinge toate greutățile, ce ne submină pașii ce-i întreprindem, der nu pre astfel de căi.

CORESPONDINȚA PARTICULARĂ A »GAZET. TRANS.«

București, 28 Iulie 1884.

În articolul de fond de Nr. 127 dela 24 Iulie alu multu stimatului D-vostă diaru am cetit despre purtarea puțin ospitalieră a Ungurilor față cu oșpeții de pe la băile de acolo.

Intr'adeveru e tristu lucru, ca oșpeții, străini mai ales, cari lasă atăția bani pe la băile unguresci, să se și ei loviți de biciul maghiarisării, silindu-i să-și maghiarizeze numele e pe firme etc. seu să auă numai cătece unguresci dela o musică plătită totu din punga lor.

Ar trebui să scie Ungurii, că Români liberi au formatu și formeză totdeauna majoritatea oșpeților pe la băile lor și prin urmare ar merită să fie tratați cu mai omenesc, căci alfelu nu oșpeții vor păgubi, când nu vor mai merge pe la băile unguresci, ci tocmă Ungurii.

Ar fi bine să se gândescă seriosu Ungurii la ceea ce perdă prin purtarea lor neospitalieră față cu lumea dela băi, care merge acolo tocmă să-și caute de sănătate seu să-și uite câtuva timp de grijele vieții, er nu s'aibă neplăceri și să se căiască de banii cheltuiți.

Să nu uite Ungurii, că și România are mulți

de băi, precum Constanța, Balta Albă, Slănicuț, Ciolanuț, Campina, Câmpu-lungu, Pucioșa, Lacu-Săratuț, Sinaia, Olănești etc., băi escelente, care atrag din an în an tot mai multă lume din cei ce altădată mergeau pe le băile unguresci.

Dar cum își voru așterne, așa voru dormi.

I. M.

CONGRESUL PĂCII.

Congresul internațional al păcii și-a terminat lucrările Joia trecută. În a patra ședință congresul a luat următoarele rezoluțiuni:

1. Considerându, că enorma inarmare ce există azi în Europa este o sarcină colosală pentru popore și un pericol mare pentru pacea Europei;

2. Considerându, că această inarmare n'a isbituț să asigure și să mănțină pacea între națiuni, őr pe de altă parte ea involvă însași o amenințătoare declarare de războiu între națiune și națiune;

3. Considerându, că în legămintele civilisate prin progresiva civilizațiune există legi și tribunale pentru regularea neînțelegerilor individuale, și că e nelegalu, decă indivizii întrebunțază forța, pentru a-și asigura pretensele lor drepturi;

4. Considerându, că poporele sunt în faptă asociări mai mari de indivizi și că bazele stabilite de astfelu de asociări și praxa sunt cele mai întrebunțate și practice pentru legământul poporeloru:

Congresul e de părere în scopul asigurării politice de desarmare reciprocă în Europa și în lumea civilisată, ce se cere atâtu de urgentu de o politică întemeiată pe umanitate, că cea mai înaltă problemă nu numai a marelor puteri (Marea Britaniă, Franca, Germania, Austria, Rusia și Italia), ci și a statelor mai mici, e ca să se unescă pe calea unui congresu său a unei comisii, în scopul exprimatu, de a stabili unu sistem de tribunalu internaționalu decizătoru și de a institui o curte judecătorească permanentă.

Totu în această ședință a arătat Don Pedro S. Lamas (Argentina), că statele americane de rasă latină voru convocă unu congresu în privința păcii, tribunalulu decizătoru și desarmării, ce se va ține în Paris. Congresul a felicitatu respectivele guverne și și-a exprimat speranța, că acelu congresu parisienu se va ține câtu mai curându.

„Românul“ spune, că la congresul din Berna s'a decisu, ca să se propună puterilor și neutralizarea României și a Dunărei dela Porțile de feru până la gurile fluviului.

Cestiunea neutralizării Alsației-Lotaringiei se țice, că nu s'a atinsu de locu.

Mai amintim o rezoluțiune luată de congresu în ultima ședință, și anume: căile de apă interoceanice și canalele să se declare neutre.

Viitorul congresu al păcii s'a propus să se ție în Bucuresci.

Din Mehadia i se scrie României între altele: De ciardașu mi s'au împuietu urechile; ciardașul dimineta, ciardașul după amedzi, ciardașul sera în salonu. Ciardașu și őr ciardașu, deși nimeni nu-lu gustă. O dovadă s'a și datu de publicu țilele trecute. Ca de obicei danțulu se deschide cu ciardașulu; dar nimeni nu-lu joca. Cu tôte acestea, în urma cător-va bătai din palme, din partea puținiloru Unguri ce se aflau în salonu, — orchestra reincepu nobilulu cântecu maghiaru. Dar, oh! ce nenorocire, publiculu plictisitu a început să sisie, ba chiar să fiuere, și atunci, de voe de nevoe, orchestra tăcu. Ungurii eșiră din salonu, bombăndu, decă nu și înjurăndu; și asta fuse totu. Săracă fâlniciă maghiară, cum fuseși tu zdrobită! Cu tôte acestea însă danțulu nu se deschide decătu totu cu ciardașulu. . . .

Anulă acesta, au vizitat băile Mehadia 2,600 de persoane, dintre cari două treimi și mai bine numai Români din România liberă și din ținuturile aflate sub Coroana sfântului Ștefanu. Restulu sunt serbi, bulgari, nemți, greci și numai 9 familii unguresci. În alți ani, numărulu vizitatoriloru se ridică până la 6 seu 7 mii. Descreșterea numărulu vizitatoriloru — cari toți erau Români — nu se pôte altminteri esplica decătu prin faptul, că în țera noastră s'au deschisu mai multe stabilimente balneare, cari potu cu dreptu cuventu rivalisa cu cele de aci și de airea atâtu în ce privesce confortulu și calitatea apelor minerale, câtu și în ce privesce pozițiunile si aerulu și pe de altă parte persistența necuviincioasă a Ungurilor de a desconsideră pe tôte căile pe aceia de cari tocmai au mai multu interesu, căci ei sunt ceri alimenteză băile. Cățiva ani numai, și, de siguru, băile Mehadiei au să rămână pustii.

Au sositu în băi membrii societății cântărețiloru români din Lugoșu, cari, cu incepere de azi, voru da căle-va reprezentațiunii în salonulu de cură. Aseră, la Ba-măc, s'a deschisu unu cafee chantant în miniatură: Unu

cântărețu și o cântăreță vienesă acompaiați de o biată armonică. Sfârșescu, cu două glume, aușite în restaurantu: Ascultă, acestu pesce nu e prospetu! — Ba da domnule, forțe prospetu! — Că dor m'ei face, să credu că a fostu în ghiața? — Chiar așa; atăta numai pôte, că ghiața n'a fostu prospetu!

Alta: — Chelneru, maioneza este forțe serată. — N'aveți dreptulu se vē plăngeți de pesce. — Nu-mi totu trăncăni; pôte să fie ce-va mai seratu? — Da! domnule. — Pôte că ouele, pôte pētrunjelulu? — Nu, domnule... socotela.

EVREII ÎN ROMÂNIA.

Gnvernamentalulu „Le Pays“ încă răspunde la interpelațiunea ce scimă, că a făcutu Worms în camera englesă cu privire la situațiunea ce s'a creatu Evreiloru în România prin votarea legi împotriva comerțulu ambulantu. Elu încă mărturisesce, că legea nu-i privesce numai pe ei, pe Evrei, ci și pe Români și pe fie-care străinu din țera. Dice că legea este în adevēru prohibitivă numai atunci, cându prin astfelu de comerțu s'ar putē sēvēși înșelătorii; dar că ea statorcesce unele excepțiuni legitime pentru astfelu de articole trebuincioșe, cari sunt aprobate de ministeriu în înțelegere cu consiliile comunale și județene. Legea ia apoi cu privire la samsarii mjlocitoru unele înțelepte dispozițiuni, alu căroru scopu este evitarea crimaleloru apucături și manevre, ce ruineză creditulu României. Legea trebuie așa dēră, să ăe socotita de o garanția formală pentru comerțulu europēnu. Toți neguțătorii, străini și indigeni, au prtmitu și au socotit-o de bună. Numai căți-va evrei s'au ridicatu să facă gură împotriva ei. „Le Pays“ mai bagă apoi de sēmă, că Evreii din România nici de cum nu sunt persecutați, după cum pretinde d-lu Worms, că nu vede la nimeni vre unu interesu, și mai puținu la Evrei, ca să caute a provocă nascerea cestiunei antisemitice în România, care a rămasu cu totul liniștită, în vreme ce într'o mare parte a Europei s'au făcutu atătea și așa pronunțate agitațiuni în contra Evreiloru.

DIVERSE.

Sfântulu din Banfa. — Diarele maghiare ne spunu despre unu sfântu ungurescu următoarele: „Țeranulu Franciscu Szomor din comuna Banfa, comit. Baranya, intrămându-se dintr'o bōlă de tifus, de care suferise două săptămâni, s'a pus să propoveduescă învățăturile Mântuitorulu ca unu alu doilea Messia, împodobindu singuratecele tese cu neghiobii dintre cele mai absurde. Faime acestui amăgitoru, despre care poporul crede, că e adevēratu sfântu, s'a răspânditu și prin comitatele vecine. De prin ținuturi îndepărtate vinu credincioșii în caravane întregi, ca să-i asculte neghiobeile cuvēntări.

Așa au mersu din comunele învecinate, din ținuturile Dravei, de pe la Szigetvár, ba chiar și de pe la Kaposvár procesiuni formate de credincioși, cari apoi la întorcerea loru acasă povestescu minuni prin comune despre profetulu ungurescu. Sfântulu făcătoru de minuni, după cum țice poporul, două săptămâni întregi s'a nutritu cu mănecare cerescă; în același timpu Domnul nostru Isusu Christosu mai de multe ori i-s'a arētat în chipu de porumbu, aducēndu-i vești. Mai spunu încă, că porumbulu, cându pentru prima oră i-s'a arētat, i-a apēsatu pe mană următorele inscripțiune: „S' a nutritu cu mănecare cerescă.“ Inse această inscripțiune o pôte ceti numai părintele (preotulu din satu? R. G.), din cauză că e scrisă în limba latină. E ciudatu lucru, că acestu profetulu în cuvēntările sale dă chiaru și canōne pentru pocăință. Ațară de acestea, elu se ocupă și cu esplicarea fenomenelor din natură.

Ecă aci câteva exemple din înțeleptele sale cuvēntări: „Stelele, ce lucescu pe ceru, suntu corpuri cari trāescu tocmai ca noi. Fulgerele nu sunt fulgere, ci numai nisce admonițiuni din partea sufletelor, ce se muncescu pe cealaltă lume, cătră locuitorii de pe pământu, ca acestia să se ferescă de păcātu. Sfânta Anna nu s'a născutu, ci s'a făcutu din o flōre virgină curată, și ea a născutu pe Maria, őr Maria pe Isusu. Sōrele, ce-și răspāndesc rațele sale asupra noastră, ilu ține Dumnețu pe mână sa stângă, și cându ilu întorce cătră noi, atunci la noi e lumină, őr cându ilu întorce de cătră noi, e întunerec. Fost-au vēnători, cari au vrutu să impusce în sōre și să-lu trānescă de pe ceru, și pentru acea, Dumnețu i-a pedepsitu cu pedēpsa, că acum ard în para foculu pe cealaltă lume și din sōre neintreruptu cadu asupra loru glōnțe de focu.“

După ce sfârșescu cu tilcuirea fenomenelor naturale, incepe a spune, că în Nazaretu se află o cruce făcută din mărgelē totu de auru curatu; mai departe că cerulu pentru acea e câte odată roșu, pentru că Maica Precesta Maria merge la Dumnețu, țerindu-se în genunchi să-lu rōge, ca să ierte păcatele tuturoru omēniloru, dar din genunchi îi curge sângele, și de acolo este roșeța ce se vede pe ceru.“ Poporul ascultă plinu de evlaviă cuvintele „Sfântulu Unguru“ și numărulu aderențiloru lui cresce din ție în ție.

—x—

Soldați nazareni. — Intre artileristii rezerviști din tabăra de lângă Timișōra se află și doi nazareni. Unulu dintre ei după multă codire în sfinșitu totuși s'a decisu ca să ia parte la esercițiulu de arme. L'au amenințatu cu pușcăriă de cincă ani, și acesta avu efectu. A cedatu forței, țicēndu: „Mai bine iau parte la esercițiile de

arme, decătu să mē inchidă pe unu timpu atâtu de îndelungatu. Domnul Dumnețu în marea sa îndurare dor' mē va iertă!“ Celalaltu artileristulu de naționalitate serbă, a rămasu neclintitu pe lângă hotărirea de a nu pune mâna pe arme. Cându i-s'a încinsu sabia la briu, îndată a desfăcutu curēua și fără se atingă obiectulu ucigătoru a aruncatu dela sine. Nazarenulu, care vorbesce numai serbesce, a spusu prin talmaci, că religia sa ilu opresce de a purtă arme, și fiindcă elu nici-decum nu vrē să se lapede de legea sa, elu arme nu va purtă, facă ce voru voi cu elu. Nazarenulu să află acum în arestulu taberei.

—x—

Unu omorū. — Nicolae Ghencea, locuitoru din comuna Caravanesti, județulu Teleorman, după o muncă de 5—6 ani, adunase vre-o 30—40 napoleoni. În luna Februarie din anulul trecut, plēcă la Roșiorii-de-Vede și trage în gazdă la unu Ilie Cucu, unde stă ca 4 țile; de aci dispare fără a i se mai cunoșce urmele.

Ivan Ghenea, consătenu cu victima, povēțuitu de rumōrea publică, care incrimină pe Ilie Cucu de unu omucidu, denunță parchetulu bănuelile sale și spune că ar există martori, fără însă să indice numele ver-unuia, decătu dă numai nisce informațiuni de altmintrelea desultu de confuze. Sub-prefectulu din plasa Tergului, delegatu de parchetu a urmăritu această misterioasă crimă, procedeză îndată cu multă discrețiune și dibăciă în culegerea informațiuniloru trebuincioșe, spre a pune mâna pe firulu crimei; și în adevēru, isbutescu să afle, că omorul lui Nicolae Ghencea s'ar fi sēvēșitu de Ilie Cucu în complicitate cu fiulu său Dumitru și alții; őr cadavrlu ar fi fostu îngropatu împrejurulu casei într'o grōpă de vărzăriă seu în nisce pogōne de usturoiu.

După acesta, ajutatulu de D. Florea Ionescu, polițaiulu orașulu, și Anghelul Vișoreanu, comisarulu pe lângă acea poliția, au urmatu cu investigațiunile, făcēndu perchisițiuni și săpăturu pela mai multe locuri bănuite, și în ția de 5 Iulie, la orele 8 a. m., isbuescu a descoperi cadavrlu victimei, îngropatu în odaia casei, unde locuia Ilie Cucu și fiulu seu.

Din cercetări rezultă, că mobilulu crimei a fostu furtulu. Ilie Cucu, în complicitate cu fiulu seu Dumitru și cu Tudoru Ţugui, într'una din serile lunei Februarie, concepū ideea de a omori pe ōspele lorū, care fiindu turmentatu de bētură se culcase, și a-lu jăfui. Acestă idee o și punu în executare, căci pela orele 11 nōptea, Ilie Cucu ia unu strēngu, ilu pune împrejurulu gātulu lui Nicolae Ghencea, fiulu seu Dumitru împreună cu Tudoru Ţugui se punu pe corpul-i, și ast-felul ilu sugrumă. După ce vēțură că este mortu, ilu caută de bani, dar nu găsescu la dēnsulu decătu 6 napoleoni într'o pungă ce purtă la brău, pe cari îi impartu.

După acesta scotu cadavrlu, ilu transporteză și-lu bagă într'o grōpă de vărzăriă, pe care o astupă cu nisce băligarū. În luna Martie însă, autorii acestei crime, fiindu chemați la poliția locală și cercetați asupra disparițiunei lui Nicolae Ghencea, despre care n'au voitū a declară nimic, s'au îngrijatu și, bănuindu că se voru face noue cercetări sau sondage pe terenul, au strāmutatu în miezul nōptei cadavrlu din vărzăriă în casa în care acum s'a găsitu descompus, avēndu d'abia puțină carne pe unele din ōse. În grōpă s'a mai găsitu cocjoculu mortulu, obelele, tārșanele, cari au fostu recunoscute de sora lui, precum și strēngulu cu care a fostu sugrumatu. Afără de autorii acestei crime, însemnați mai sus, cari s'au depus în prevenția, s'a mai constatatu de justiția — căci după găsirea cadavrlui a descinsu în localitate și D. jude-instructorulu împreună cu D. substitutu — că au asistatu ca spectatori pasivi la comiterea crimei și Maria, soția lui Ilie Cucu, și Nicula, soția lui Dumitru Ilie Cucu.

—x—

O nihilistă. — Unu țiaru din Paris primesce următorele scire din Petersburg: „Peste câteva țile se va judecă aici procesulu a 16 nihilisti, între cari figurēză și d-șōra Feighnine. Acestă tēnēră a trecut prin aventurile cele mai estraordinare. Ea este din Polonia. La vârsta de 15 ani a fugitu dela părinți și s'a măritatu din dragoste cu unulu. Când cu rēscōla din piața Kazan, în 1873, Feighnine mergea în fruntea studențiloru și ținea în mână unu stēgu roșu, pe care eră scrisu: „Țēră și libertate.“ Pentru acestu faptu, ea fū condamnată împreună cu alții la exilul în Siberia. La judecată, tēnēră Feighnine, care abia eră de 16 ani, păstră o atitudine arogantă și adresă procurorulu generalu cuvinte semețe și batjocoritōre. Fiindu trimisă în Siberia, ea deveni mamă, dar copilulu muri din cauza lipsei și miseriei. Acum doi ani, Feighnine reuși să scape din Siberia, cu mare greutate, și abia după unu an și jumătate putu s'ajungă la Petersburg, făcēndu drumulu pe jos și cerșindu. Ea suferi cele mai crude miseriei, luptāndu-se cu fōmea, cu frigulu și ascundēndu-se mereu. După ce sosi la Petersburg, ea pregăti unu atentatu destinat să prăpădescă casa imperială a Romanoviloru. Fiindu arestată de poliția secretă, va fi judecată peste puținu d'unu tribunalu excepționalu. Sōrtea sa e hotărită mai dinainte: „Mōrtea seu exilul pe viață în fundulu Siberiei.“

Bibliografiă.

A apărutu în Iași la tipografia lucrătoriloru asociați broșurica: „Două cestiuni de dreptu.“ Se ocupă de dreptulu consilierulu austriacu cu privire la amesteculu lorū în afacerile justiției și de pozițiunea politică a Evreiloru în România.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 12 Augustu st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.15	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	92.45	Despăgubire p. dijma de vinu ungar.	99.—
Rentă de hârtie 5%	89.20	Impurmutul cu premiu ungar.	116.50
Impurmutul căilor ferate ungare	142.40	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.30	Renta de hârtie austriacă	81.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	118.50	Renta de arg. austr.	81.45
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	102.20	Renta de aur austr.	103.70
Bonuri rurale ungare	101.25	Losurile din 1860	135.30
Bonuri cu cl. de sortare	101.—	Acțiunile băncei austro-ungare	860.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.—	Act. băncei de creditu ung.	318.25
Bonuri cu cl. de sortare	101.—	Act. băncei de creditu austr.	315.40
Bonuri rurale transilvane	101.25	Argintul — Galbin	—
		Impărătesci	5.74
		Napoleon-d'ori	9.65 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.50
		Londra 10 Livres sterlinge	121.60

Bursa de București.

Cota oficială dela 28 Iulie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93 1/3	vënd.	94
Renta rom. amort. (5%)		95 3/8		—
convert. (6%)		97 1/4		98
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		34 1/4		—
Credit fonc. rural (7%)		102 1/4		103
" " (5%)		90 1/2		92 1/4
" " urban (7%)		101 3/4		102
" " (6%)		97 1/2		98
" " (5%)		87 1/2		88
Banca națională a României		1385		1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.		345. 1/2		349 1/3
" " Națională		237 1/3		—
Aur		5.35. 0/10		—
Bancnote austriace contra aur		2.07.		2.09

Cursulu pieței Brașov
din 13 Augustu st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.12	Vënd.	9.15
Argint românesc		9.05		9.10
Napoleon-d'ori		9.62		9.65
Lire turcesce		10.88		10.92
Imperiali		9.85		9.87
Galbeni		5.64		5.67
Scrisurile fonc. » Albina		100.50		101.50
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere complete din „Gazeta” dela 1 Ianuarie a. c. se mai află.

Nr. 2941—884.

1—3

pret.

Concursu.

Spre ocuparea de 2 posturi de medici de cercu cu locuința în Branu și Zernesce cu lefa anuală de câte 300 fl.; se deschide prin acesta concursu cu acel adausu cumca în lipsa de concurenți la ambele posturi, alesul unui cercu va avea se împlinesca provisorice agendele medicali pentru amendou cercurile fiindu cu locuința în Branu cu leafa de 600 fl.

Doritorii de a concura la aceste posturi se invita prin acesta ași înainte suplicele instruate cu diploma de medicu la subscrisul negreșitu până la finea lunei Augustu a. c.

Branu în 10 Augustu 1884.

Alesandru Belle,
pretore.

Depositu de postavuri de Brașov.

Subscriși au onore a aduce la cunoscinta onor publicu, ca în piața Brașovului „Tergulu Floriloru” 326 și-au stabilitu unu depositu alu cunoscuteloru fabricate de

Postavu de lana neamestecat

și de culore veritabilă și mărfuri de modă și ne rugamu de binevoitorulu concursu alu onor. publicu fiindu gata alu servi catu mai solidu.

Wilhelm Scherg & Comp.

2—15

Conspectulu operatiuniloru institutulu de creditu și de economi, „ALBINA” în luna Iuliu 1884.

INTRATE.

Numerarū din 30 Iuniu a. c.	fl.	55976.17
Depunerī	„	202597.40
Cambii rescumparate	„	188231.54
Imprumuturi hipotec. și alte imprumuturi	„	34210.68
Interese și provisiuni	„	13093.39
Fondulu de pensuni	„	33.50
Moneta	„	45616.50
Efecte	„	54071.47
Conturi curente	„	100677.25
Diverse	„	45459.75
	fl.	739967.65

Sibiu în 31 Iuliu 1884.

Visarionu Romanu m. p.
Directoru executiv.

ESITE.

Depunerī	fl.	71338.66
Cambii-escomptate	„	230365.80
Imprumuturi hipotec. și alte imprumuturi	„	110988.—
Interese pentru depunerī	„	65.29
Competința de statū	„	3665.69
Dividendă	„	18760.—
Salare și spese	„	2220.50
Moneta	„	67669.42
Conturi-Curente	„	99195.18
Diverse	„	45579.67
Saldo în numarū cu 31 Iuniu	„	90119.44
	fl.	739967.65

Iosifū Lissai m. p.
Comptabilu.

19—25

Invitare de abonamentu la cele mai eftine diare române.

„Amiculū Familiei” diarū beletristicū și enciclopedicū-literarū — cu ilustrațiuni. Apare regulatū în 1/13-a și 15/27-a di a fie-cărei lune în numerī câte 2—3 cōle; — și publică: novele, poesii, romanuri, aventuri picante, impresiuni de călătorie, studii sociali; — articlii scientifici mai alesu din sferă economiei și a higienei de casă. — »Sciri din lumea mare» cu preferința acelea, cari interesază mai de aproape societatea românescă, — »principii din viața și notițe de petrecere. Fie-care numerū este bogatū și frumosu ilustratū. — Prețulu de prenumerațiune pre anulū întregū e numai 4 fl. pre 1/2 anū 2 fl., pre 1/4 de anū 1 fl. v. a. — Pentru România pre anulū întregū 10 franci — lei plătibili în bilete de bancă ori în timbre postalī.

„Preotulū romanū.” Diarū bisericescū, scolasticū și literarū. Apare regulatū în 1-a și 16-a di (c. n.) a fie-cărei lune, în numerī câte de 1 1/4—2 1/2 cōle și publică: articlii din sfera tuturor sciințelorū teologice — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali, dar mai alesu rituali, — predice pre domineci, serbătorī și diferite ocașiuni, mai alesu pentru ocașiuni funebrale, precum și »schite de predică» și ori-ce amenunte aplicabili în predică, »catechese» și alte »invățături» pentru poporū, tractate pedagogice, didactice, studii și recensiuni literare, sciri — din sfera bisericescā, scolasticā și literarā — Prețulu de prenumerațiune pre anulū întregū e 4 fl., pre 1/2 2 fl., pre 1/4 1 fl. — Pentru România pre anulū întregū 10 franci — lei, — plătibili în bilete de bancă ori în timbre postalī.

„Cărțile Săteanului Român.” Pentru tōte trebuințele poporului romanū. Apare în fie-care lună câte una carte de 1—1 1/2 cōlă — și publică: »novele populare, istoriōre, fabule, poesii, anecdote, proverbi» și alte »amenunte de invățatură și petrecere, cunoscințe de economiā, industriā, igienā ș. a., — »sciri din lumea mare» mai alesu acelea cari mai de aproape atingū pe poporulū nostru. — Prețulu de prenumerațiune pre unū anū întregū e numai 1 fl. v. a., pentru România 2 franci 50 bani — plătibili în timbre postalī.

Tōte aceste trei diare deodatā abonate costau pre anulū întregū 8 fl. v. a., pentru România 20 franci — lei.

==== Esemplare complete dela inceputulū anulū mai sunt câteva. ====

Acea, cari vorū abonā tōte trei diarele nōstre, ori barem două din ele, vorū primi indatā gratis patru portrete fōrte frumoșe.

Numerī de probă se trimitū gratis ori cui.

A se adresā la: **Cancelaria „NEGRUȚIU”** în Gherla (Szamosujvár) unde se mai aflā încă de vëndare următoarele **opuri de minune eftine:**

Amorū și dincolo de mormentū. Novelă de Ponson du Terail, trad. de N. F. Negruțiu. Prețulu 30 cr. — Biblioteca Săteanului Român. Cartea I., II., III., IV., cuprindū materii fōrte interesante și amuzante. Prețulu la tōte patru 1 fl. — câte una deosebī 30 cr. — Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fōrte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr. — Colectă de Recepte din economiā, industriā, comerțu și chemiā pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr. — Apologiā. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. — Partea I. Paulū Hunfalvy despre Cronica lui Georg Gabr. Șincai. Prețulu 30 cr. — Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere invederitā și apreatatā de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. și II. Prețulu fie-căreia e 40 cr. — Ambele impreună 70 cr. — Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unū volumū de 192 pagine cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusū (dela

1 fl. 20 cr. la) 60 cr. — Ifigenia în Aulida. Tragediā în 5 acte, după Euripide tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. — Ifigenia în Tauris. Tragediā în 5 acte, după Euripide tradusā în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. — Branda sēu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșu. Novela istoricā națională. Prețulu 20 cr. — Elū trebuie sē se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețulu 25 cr. — Secretele alor trei nopți sēu trei morți vii. Romanū anglesū după Frankstein de Pamfilu I. Grapini. Prețulu 50 cr. — Herman și Dorotea după W. de Goethe traducțiune liberă de Const. Morariu. Prețulu 50 cr. — Economii pentru scōlele popor. de T. Roșiu. Ed. II, Prețulu 30 cr. — Petulantulū. Comediā în 5 acte, după August Kotzebue, tradusā de Ioanū St. Șiuluțu. Prețulu 50 cr. — Nu mē uita. Colectiune; de versuri funebrale urmate de iertăciuni, epitafie ș. a. Prețulu 50 cr.

==== Tōte acestea 20 opuri deodatū procurate se dau cu prețulu bagatelū de 3 fl. 60 cr. ====